

ELEKTRIЈADA 2010 – Analiza EES-a

Napomena: Na zadatke odgovoriti zaokruživanjem jednog od datih odgovora. Tačan odgovor donosi navedeni broj poena za taj zadatak, a netačan – 25 % od datog broja poena. Zaokružen odgovor “ne znam” ne donosi negativne poene. Uz ovaj list predati i listove na kojima se rađeni zadaci.

1. (5 poena) Zvanična jedinica za reaktivnu snagu je (zaokružiti odgovor):

- a) VAR
- b) VAR
- c) var
- d) Nijedna od ponuđenih
- e) Ne znam.

2. (5 poena) Za idealizovani energetski vod ($r=0$, $g=0$) u praznom hodu, čiji su naponi na početku i kraju $\underline{U}_1 = U_1 e^{j\delta_1}$ i $\underline{U}_2 = U_2 e^{j\delta_2}$ važi jedna od navedenih relacija (zaokružiti odgovor):

- a) $U_1 = U_2$, $\delta_1 = \delta_2$
- b) $U_1 \neq U_2$, $\delta_1 = \delta_2$
- c) $U_1 = U_2$, $\delta_1 \neq \delta_2$
- d) Nijedan od ponuđenih
- e) Ne znam.

3. (8 poena) Dati su podaci za vod nominalnog napona 220 kV i frekvencije 50 Hz:

$$r_v = 0,125 \Omega/\text{km}; \quad x_v = 0,4 \Omega/\text{km};$$

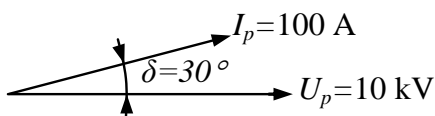
$$g_v = 0,1 \cdot 10^{-6} \text{ S/km}; \quad c_v = 9 \cdot 10^{-9} \text{ F/km};$$

$$L_v = 100 \text{ km}.$$

Izračunati karakterističnu impedansu voda. Zaokružiti odgovor:

- a) $\underline{Z}_c = 384,87 e^{j7,66^\circ} \Omega$
- b) $\underline{Z}_c = 356,9 e^{-j5,86^\circ} \Omega$
- c) $\underline{Z}_c = (381,43 - j51,33) \Omega$
- d) Nijedan od ponuđenih
- e) Ne znam.

4. (8 poena) Na slici je dat fazorski dijagram napona i struje jednog monofaznog potrošača. Odrediti snagu tog potrošača.

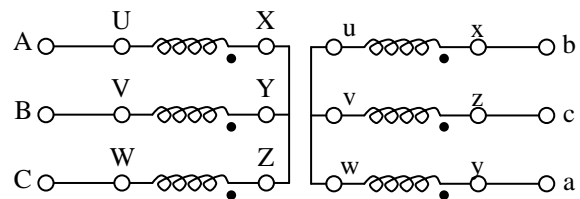
Zaokružiti odgovor:

- a) $\underline{S}_p = (500\sqrt{3} + j500) \text{ kVA}$
- b) $\underline{S}_p = (1000 - j500\sqrt{3}) \text{ kVA}$

c) $\underline{S}_p = 1000 e^{j30^\circ} \text{ kVA}$

- d) Nijedan od ponuđenih
- e) Ne znam.

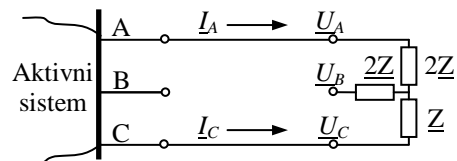
5. (10 poena) Za spregu dvonamotajnog transformatora Yy prikazanu na slici odrediti sprežni broj.

Zaokružiti odgovor:

- a) 2
- b) 8
- c) 10
- d) Nijedan od ponuđenih
- e) Ne znam.

6. (10 poena) Jedan aktivan sistem napaja nesimetričan potrošač kao na slici. Od datih veličina poznate su: $\underline{I}_A = 2 e^{j60^\circ}$ r.j., $\underline{I}_C = 2 e^{-j120^\circ}$ r.j. $\underline{U}_B = \sqrt{3}$ r.j. i $\underline{Z} = 1,5 e^{j30^\circ}$ r.j. Odrediti nultu komponentu napona potrošača.

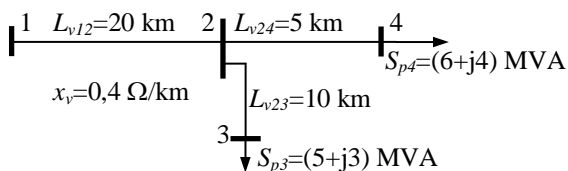
Zaokružiti odgovor:

- a) $\underline{U}_o = (3\sqrt{3} + j3) \text{ r.j.}$
- b) $\underline{U}_o = 2 e^{j30^\circ} \text{ r.j.}$
- c) $\underline{U}_o = (\sqrt{3}/3 + j1) \text{ r.j.}$
- d) Nijedan od ponuđenih
- e) Ne znam.

7. (12 poena) Na kraj energetskog voda poznatih parametara $R=0,02$ r.j., $X=0,08$ r.j., $B=0,16$ r.j. priključeno je pasivno potrošačko područje. Moduli napona na početku i kraju voda su $U_1=1,1$ r.j. i $U_2=1$ r.j. respektivno, dok je fazna razlika između napona $\delta=9^\circ$. Odrediti snagu potrošačkog područja vezanog na kraj voda. Zaokružiti odgovor:

- $\underline{S}_p = (2,28 + j0,51)$ r.j.
- $\underline{S}_p = (2,28 + j0,43)$ r.j.
- $\underline{S}_p = (2,28 + j0,59)$ r.j.
- Nijedan od ponuđenih
- Ne znam.

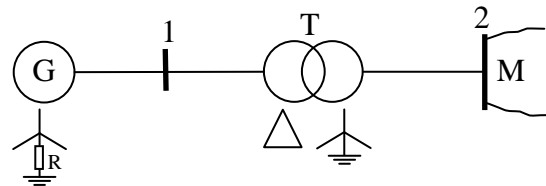
8. (12 poena) Data je mreža na slici.

Ako se na sabirnicama 3 i 4 uradi otočna kompenzacija baterijama kondenzatora iste snage moduli napona na sabirnicama 3 i 4 iznosiće $U_3=U_4=10$ kV. Kolika je snaga baterija kondenzatora. Zaokružiti odgovor:

- $\underline{S}_{BK} = jQ_{BK} = j1,95$ MVA
- $\underline{S}_{BK} = jQ_{BK} = j2,63$ MVA
- $\underline{S}_{BK} = jQ_{BK} = j2,32$ MVA
- Nijedan od ponuđenih
- Ne znam.

9. (15 poena) Generator G vezan je preko blok transformatora T na krutu mrežu beskonačne snage.

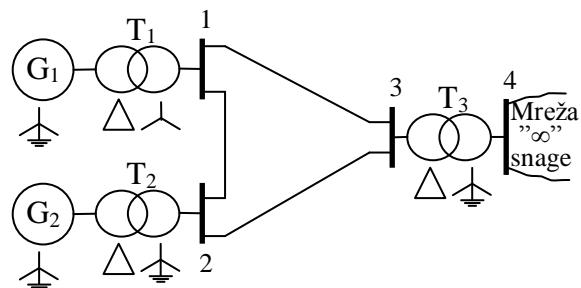

G: $S_{nG}=50$ MVA, $U_{nG}=10$ kV,
 $x'_{dg}=x_{ig}=30\%$, $x_{og}=10\%$
 T: $S_{nT}=S_{nG}$, $m_T=220/10$ kV/kV, $x_T=10\%$
 M: Mreža "∞" snage.

Odrediti potrebnu vrednost otpora R u zvezdištu generatora da bi se struja jednofaznog kratkog spoja na sabirnicama 1 ograničila na vrednost 1000 A. Napon na mestu kvara pre kvara jednak je nominalnom naponu generatora. Zaokružiti odgovor:

- $R=5,77$ Ω
- $R=10$ Ω
- $R=17,31$
- Nijedan od ponuđenih
- Ne znam.

10. (15 poena) Dat je sistem na slici. Podaci o elementima sistema dati su u tabeli.

	G_1	G_2	T_1	T_2	T_3	Vodovi
X_d (r.j.)	0.14	0.14	0.06	0.06	0.05	0.1
X_i (r.j.)	0.14	0.14	0.06	0.06	0.05	0.1
X_o (r.j.)	0.05	0.05	0.06	0.06	0.05	0.3

Za slučaj jednozaznog kratkog spoja faze A na sabirnicama 3 odrediti struju faze A transformatora T_2 . Napon na mestu kvara pre kvara je $U_{3ff}=1$ r.j. Zaokružiti odgovor:

- $\underline{I}_{AT2} = -j2,941$ r.j.
- $\underline{I}_{AT2} = -j3,731$ r.j.
- $\underline{I}_{AT2} = -j3,517$ r.j.
- Nijedan od ponuđenih
- Ne znam.